

RMK NÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

18.01.2022 nr 1-11/1

Koosolek toimus veebirakenduses MS Teams.

Koosolek algas kell 14.30 ja lõppes kell 16.30.

Osa võtsid:

nõukogu liikmed Yoko Alender, Mihhail Korb, Ando Leppiman, Randel Länts, Margit Martinson, Ülo Needo, Merike Saks, Hardi Tullus ja Mihkel Undrest.

Koosolek oli otsustusvõimeline.

Kutsutud:

juhatuse liikmed Aigar Kallas, Kristjan Tõnisson ja Tavo Uuetalu, puiduturustusosakonna juhataja Ulvar Kaubi, tootmis- ja finantskontroller Rainer Laigu ja õigusosakonna juhataja Mare Hiiesalu.

Koosolekut juhatas Randel Länts.

Protokollijaks valiti Mare Hiiesalu.

Kinnitati järgmine päevakord:

RMK arengukava koostamine

1. Laekunud ettepanekute läbivaatamine
2. Ülevaade kehtiva arengukava täitmisest
3. Edasine tegevus

1. Laekunud ettepanekute läbivaatamine

Kuulati:

Randel Länts palus nõukogu liikmetel tutvustada e-kirja teel esitatud ettepanekuid.

Margit Martinson selgitas oma ettepanekuid, millesse on sisendi andnud ka keskkonnaminister ning mida on arutatud metsanduse ja looduskaitse eest vastutava asekanstleriga. Peamine soov on, et arengukava kajastaks rohkem looduskaitselisi tegevusi. Minister rõhutas, et ka loodushariduse temaatika võiks olla nähtavam RMK tegevuses.

Margit Martinson loetles järgmised ettepanekud:

1. Põlula kalakasvatuse tegevused peaks leidma arengukavas kajastust.
2. Järgmisel Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kalade kudealade taastamiseks vajalikud tegevused võiks looduses teostada järgmisel rahastusperioodil RMK.
3. Jätkama peaks looduse taastamistöödega ja panustama muudesse looduskaitsetöösse, siduvad kohustused (mahud) on Euroopa Liidu tasandil hetkel kokkuleppimisel.

4. Vastavalt varasematele kokkulepetele peaks RMK välja arendama külastuskorralduslikud objektid rahvusparkides.
5. RMK peaks panustama jätkuvalt ka ohustatud liikide seiresse ja teadustöösse – metsis, lendorav jt.

Kõige selle kõrval on oluline, et nende tegevuste elluviimiseks jätkuvalt säästliku metsamajandamise praktiseerimine võimalikult stabiilselt ja parimaid teadmisi kasutades.

Merike Saks tutvustas oma ettepanekuid:

1. Tugevdada tuleb RMK kui organisatsiooni juhtimise kultuuri - ehk siis ka strateegias võiks olla kajastatud, et juhtimises jälgitaks hea juhtimistava (*Corporate Governance*) põhimõtteid.
2. RMK majandustegevus peab olema arusaadav ka avalikkusele - nii see, kust tulevad tulud kui see, kuhu raha kulutatakse.
3. RMK tegevus peab olema jätkusuutlik. Seda kahes aspektis - RMK-l on võtmeroll Eesti metsade hoidmise osas ja riigituluteenimise osas. Need eesmärgid peavad olema tasakaalus.

Ta märkis, et Rahandusministeeriumi esindajana peaks seisma selle eest, et RMK saaks võimalikult suurt tulu, aga kodanikuna ja RMK nõukogu liikmena ootab ta ka, et metsa majandamine toimiks Eesti metsale kõige paremal viisil.

Margit Martinson nõustus Merike Saksaga selles, et metsa majandamine toimiks jätkusuutlikul ja stabiilsel moel parimaid teadmisi kasutades.

Ando Leppiman märkis, et metsaseaduse kohaselt on RMK põhiülesanne riigimetsa majandamine. Ta küsis, kas Keskkonnaministeeriumi arvates tuleks RMK põhiülesannete ulatust laiendada. Kui RMK koostab arengukava, milles ülesanded väljuvad seaduse raamidest, siis peab vaatama, kas peab seadust muutma, kas seaduse sätted on vananenud.

Margit Martinson selgitas, et RMK täna seda kõike eelmainitud juba teeb. Küsimus on selles, kuidas seda rohkem esile tuua. Avaliku kuvandi rõhk on metsa majandamisel.

Randel Länts lisas, et oleme arutanud, et organisatsioonile on lihtsam, kui seaduses on kõik kirjas. Organisatsioonil on sel juhul parem oma kohustusi täita. Selle teema peab läbi arutama.

Yoko Alender tutvustas oma ettepanekuid. Ta rõhutas, et jätkusuutlikkus kui eesmärk ja kui alustala on oluline. Tuleb saavutada organisatsioonis tasakaal sotsiaalsete, keskkondlike ja majanduslike eesmärkide vahel. Sellest lähtuvalt tõi ta välja asjaolud, millest tuleneb vajadus sõnastada ja mida paremini leitakse tasakaal, järgmiselt:

1. RMK organisatsioonistrateegia: väärtused, visioon ja missioon – mis on organisatsiooni *raison d'être* ja organisatsioonikultuur - ehk väärtused + igapäevane tegutsemisviis. See oleks aluspõhi. Arengukava eesmärkides / mõõdikutes on seni kasutusel olnud jaotus: kultuurilised, looduskaitse, majanduslikud eesmärgid / mõõdikud.

Tuleb otsustada, kas see on enam asjakohane jaotus, või vajab klaasajastamist / täpsustamist kaasaegse väärtusloome kontekstis:

looduslik kapital (looduskaitse, istikud, elurikkus jms)

inimkapital (org sisene)

sotsiaalne kapital (ühiskondlik/kultuuriline mõõde)

majanduslik (rahanduslik) kapital

ehitatud (füüsiline/taristu) kapital

Organisatsioonistrateegia peaks sisaldama ka:

- 1) Teenusedisaini (+ interaktsioonidisaini) analüüs ja plaan + edaspidi org.sisene Teenuste juht
- 2) Jätkusuutlikkuse strateegia + Jätkusuutlikkuse juht

- kliimaneutraalsuse saavutamine uue arengukava perioodil?

- ringmajandus RMKs

3) kommunikatsioonistrateegia + Kommunikatsioonijuht - kui kõik eelnev on tehtud hästi, välise abiga, sisulises tihedas koostöös juhtkonnaga võib kommunikatsioonipoole korda teha sisemiselt või ajutise välise abiga, ehk siis ei pea tingimata looma juhtkonna tasandil uut positsiooni.

2. Tegevused – mida tehakse, mida soovitakse teha, millised on sisemised ja välimised ootused organisatsioonile.

3. Raamistavad välistegurid – EL, rohepööre, ringmajandus, elurikkuse strateegia, MAK, raiemaht, ühiskondlik ootus, poliitiline ootus

4. Sisemised (organisatoorsed) tegurid – soovitatav struktuur - organisatsioonikultuur, RMK tööandjana.

5. Milliseid huvigruppe ja sektori organisatsioone soovime protsessi kaasata.

Yoko Alender pidas vajalikuks välise abi kaasamist, et saada välist värskemad vaadet. Ta nimetas heade asjatundjatena järgmisi asjatundjaid: Jane Oblikas, Velvet disaini poole pealt, Rohetiiger jätkusuutlikkuse poole pealt, KPMG, Jaanus Jaska strateegia poole pealt.

Hardi Tullus selgitas oma ettepanekuid. Ta märkis, et RMK arengukava koostamise osas näeb enda rolli (nii nagu ka tervikuna RMK nõukogus osalemises) metsanduse valdkonna (kitsamalt metsakasvatuse ja metsaökoloogia) spetsialistina. Hardi Tullus on arvamusel, et RMK (juhatus) peab a ise RMK arengukava esimese versiooni koostama. Hardi Tullus loodab, et suudab seda kriitiliselt hinnata ja nõukogule selgitada. Ta teab kolleege, kellelt saab nõu ja hinnangut küsida arengukavasse planeeritavate konkreetsete tegevuste (metsakasvatustlike) osas. Samuti saab nõu pidada ka riigi metsanduse arengukava juhtkogu liikmetega.

Hardi Tullus lisas, et RMK arengukavas peaksid kajastuma kliimamuutustega seonduv, tunnustas RMK-d käimasoleva süsinikubilansi arvutamise osas ning rõhutas, et eriti oluline on kavandada tegevusi kliimamuutustega kohanemiseks. RMK peaks olema juhtrollis, kuidas muutuv kliimas metsa majandamisega hakkama saada, näiteks kliimamuutustele vastupidavate puuliikide kasvatamisel.

2. Ülevaade kehtiva arengukava täitmisest

Kuulati:

Aigar Kallas andis ülevaate (slaidid lisatud protokollile).

Ta selgitas, et kehtiv arengukava on töötatud välja ja heaks kiidetud 2014. aastal. Sel ajal oli kursis tõusuteel kõikides valdkondades (raiemahud suurenesid, rahavood suurenesid, looduskaitsete tööde mahud suurenesid ja külastuste arv suurenes) ja nõukogu otsustas sõnastada arengukavas seni saavutatust veelgi kõrgemad eesmärgid. Arengukava on koostatud metsaseaduse ja RMK põhimääruse alusel. Haarati võimalikult suur osa organisatsioonist ja hõlmati erinevad tegevused ning koostati võimalikult lihtsana, et oleks hõlpsasti ka väljapoole kommunikeeritav. Arengukava annab ülevaate, mida ühiskond RMK töö tulemusel võiks saada. Hiljem lisati seitsmes eesmärk.

Yoko Alender palus parandada slaidil raiemahu muutumist näitavat skaalat nii, et skaala algaks nullist.

Teisena märkis, et metsamaa tootlikkuse kohta on oluline näidata, kui palju tihumeetri eest suudame genereerida lisandväärtust, mis läheb erinevatesse toodetesse. Ta küsis, kas selline mõõdik on ka olemas?

Aigar Kallas nõustus märkusega raiemahu graafiku kohta ja lubas selle parandada.

Lisandväärtuse tootmise kohta selgitas Aigar Kallas, et arengukavas sellist ülesannet püstitatud ei ole, küll on puidust saadav lisandväärtus arvatud välja keskmise raiutud metsamaterjali tihumeetri kohta. Riigimetsas ja erametsas on metsamaterjali väljatulek erinev. Riigimetsast tuleb palki välja keskmiselt rohkem kui erametsast. Palgist saadav lisandväärtus on suurem kui küttepuidu oma. Seega on RMK-st saadav lisandväärtus kindlasti suurem kui erametsas, kuid täpset arvutust pole hetkel tehtud.

Nõukogu jätkas uue arengukava koostamiseks ettepanekute arutamist.

Ando Leppiman märkis, et tuleb arvestada, mida RMK saab teha ja mida mitte. RMK ei väärinda raiutud puidu edasi, ei põletades ega ka mööblilt tootes, st süsiniku sidumise mõttes. Võiksime mõelda, kuidas tagada see, et oleks tabatud õige ajahetk, millal peaks olema puu maha võetud ja millal see tegevus on lisandväärtuse mõttes kõige parem. Kuidas leida õige mõõdik, et vael ajal ei võetaks puid maha.

Yoko Alender avaldas arvamust, et see sõltub sellest, kuidas metsa majandatakse. Kõige lihtsamini mõõdetakse seda müügihinnaga. Sellest see sõltub ka, kas müüa palki või hakkpuitu. Lihtsam oleks mõõta ka selle kaudu tootlikkust, mitte ainult metsamaa kaudu.

Aigar Kallas nõustus, et lisandväärtuse loomise potentsiaal on kasvatada võimalikult kvaliteetset puitu. Mida suurema keskmise hinnaga müüme, seda parem. Mida suurem on palgi väljatulek, seda suurem on ka keskmine hind ja lisandväärtuse loomise potentsiaal.

Ando Leppiman nõustus, et kui suudame sellise mõõdiku sätestada, siis tuleb seda teha. Sellega maksimeerime tulu, mida ühest ühikust kasvatatavast puust saame.

Aigar Kallas jätkas ülevaadet. Tasakaalu otsimine erinevate pakutavate teenuste ja käitumisviiside vahel on arengukavasse sisse kirjutatud. Tänapäeval on ühiskonna ootused läinud RMK suhtes detailsemaks ja kvalitatiivsemaks. Olulised on loodushoiu ja kliimamuutusega kohanemise küsimused. Ka kehtivas arengukavas on need teemad käsitletud. Uue arengukava koostamisel peame nendele teemadele rohkem tähelepanu pöörama.

Randel Länts kommenteeris, et RMK on ühiskondliku ja poliitilise tähelepanu all.

Ülo Needo märkis, et RMK peaks tähelepanu pöörama RMK maal asuvate muinsuskaitse objektide korrastamisele, ka nendele, mis ei jää avalike radade äärde. Ta küsis, kas selles osas on tegevusplaan.

Randel Länts selgitas, et sel teemal toimus RMK ja Muinsuskaitseameti esindajate kohtumine. Muinsuskaitseamet teeb omapoolsed ettepanekud esimese kvartali lõpuks. Soovitakse leida ühised lahendused.

Yoko Alender lisas, et oligi kokkulepe lisada see teema arengukavasse.

Yoko Alender rõhutas lisandväärtuse olulisust. Tuleb sõnastada ootus, et riigimetsast saadav lisandväärtus st tulu tihumeetri kohta on kõrge seepärast, et riigimetsast saadav materjal jääb kauemaks planeedile.

Aigar Kallas nõustus Yoko Alenderi ettepanekuga.

Mihkel Undrest tegi ettepaneku lisada arengukavasse tuuleparkide arendamise teema.

Yoko Alender tuletas meelde, et nõukogu on varasemalt pidanud vajalikuks käsitleda arengukavas ka energeetika teemat.

Randel Länts tegi e-kirja teel ja koosolekul esitatud ettepanekutest järgmise lühikokkuvõtte:

RMK missioon, visioon põhjus (raison d'être) – nõukogu, juhatus, väline facilitator/moderaator (Jane Oblikas, Rohetiiger, Annika Uudelepp...) - kaasamiskava ja strateegilised suunad organisatsioonistrateegia ja -kultuur

1. kliimamuutused
2. looduskaitse, -hoid
3. ohustatud liikide seire
4. Põlula kalakasvandus
5. külastuskorraldus
6. muinsuskaitseobjektid
7. energeetika (taastuvenergia)
8. panustamine teadustöösse
9. panustamine loodusharidusse
10. (kõige aluseks olev) mõistlik metsamajandus ja puidu väärimine (kõrge lisandväärtus)

3. Edasised tegevused

Kuulati:

Ando Leppiman märkis, et on esitatud üksikud mõtted, mis kokku ei moodusta arengukava. Ta küsis, kas me hakkame RMK põhieesmärki ümber kirjutama. Nõukogul tuleks kokku leppida, mis on RMK missioon ja põhjus tegutsemiseks. Kui see on sõnastatud, siis tuleb see sobitada õigusraamistikuga. Seal saab edasi minna eesmärkide seadmisega ja mõõdikute määramisega. Ando Leppiman tõi eeskujuks Soome Metsähallitus`e veebilehelt leitud organisatoorse osa kohta avaldatud materjalid, mida soovitas lugeda. Seal on ettevõtte väärtusloomet kajastav dokument. Ta tegi ettepaneku alustada algusest ja sõnastada missioon. Soovitas mitte liialt minna nüanssidesse. Küsimus on, kas need detailid peaksid moodustama strateegia.

Yoko Alender soovitas võtta professionaalset abi. Oluline on formaat. Keegi tänapäeval ei taha lugeda pikki dokumente.

Randel Länts märkis, et sisendi mõttes on meil omal teadmine olemas. Altpoolt tulevad ettepanekud on olulised. Visiooni ja missiooni sõnastamine võiks toimuda juhatuse ja nõukogu koostöös.

Yoko Alenderi arvates oleks vaja otsida moderaatorit, mitte eksperti.

Ando Leppiman toetas Yoko Alenderi seisukohta. Ta tundis huvi, kuidas seda eksperti otsime.

Randel Länts informeeris, et tal on võimalike kandidaatidega kohtumisi olnud. Nõustus, et see inimene peab sobima nii nõukogu kui ka juhatusega. Ootab nõukogu liikmetelt e-kirja teel ettepanekuid nädala jooksul.

Ando Leppiman pakkus välja Annika Uudelepa kandidatuuri.

Merike Saks ja Margit Martinson küsisid, kas eksperdi valik ei ole juhatuse roll.

Ando Leppiman arvas, et nõukogu roll on arutleda missiooni üle.

Yoko Alender lisas, et juhatus hangib väliselt partnerilt arengukava koostamise ülesande täitja. Sisend tuleb organisatsiooni seest. Igäühel on oma roll. Kuidas arengukava kokku tuleb, seda teevad professionaalid. Ta märkis, et tänane arutelu on olnud sisukas. Selge tööülesanne on välja koorunud.

Randel Länts nõustus Yoko Alenderi ja Ando Leppimaniga. Organisatsioonikultuuri sõnastamine – see ülesanne jääks nõukogule. Eksperdisisendid tulenevad altpoolt.

Aigar Kallas palus nõukogul täpsustada, mis on erinevate osapoolte, sh juhatuse roll arengukava koostamises.

Randel Länts märkis, et tänase koosolekul on tekkinud arusaam, kuidas dokument võiks kokku saada ja mida meilt oodatakse.

Yoko Alender arvas, et nõukogul ei ole vaja rohkem teemat koos arutada. On vaja välja kuulutada konsultandi hange.

Randel Länts tegi ettepaneku koos Aigar Kallasega koostada tegevuskava, mida saab nõukogu liikmetega jagada. Pakume välja järgmised sammud järgmise nädala jooksul.

Ando Leppiman tegi ettepaneku nõukogul aega võtta veel paar tundi ja kuulata konsultandi ettepanekud.

Randel Länts tegi ettepaneku järgmisel nõukogu koosolekul võtta päevakorda RMK arengukava arutamine lisaks majandusaasta aruande kinnitamisele. Viia läbi arutelu koos konsultandiga.

Aigar Kallas informeeris 18.01.2022 toimunud kinnisvara kirjalikust enampakkumisest, mille tulemused oleks nõukogul vaja kinnitada. Ta tegi ettepaneku viia läbi elektrooniline hääletamine.

Otsustati:

1. Kiita heaks nõukogu liikmete koosolekul arutatud ettepanekud arengukava koostamiseks.
2. Võtta RMK arengukava koostamise ülevaade nõukogu järgmise, 18.03.2022 koosoleku päevakorda.
3. Viia kinnisvara 18.01.2022 kirjaliku enampakkumise tulemuste kinnitamine läbi elektroonilise hääletamise teel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Randel Länts
Nõukogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Mare Hiiesalu
Protokollija